

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Гуманітарно-педагогічний факультет

Кафедра психології

ЗАТВЕРДЖЕНО

Гуманітарно-педагогічний факультет
19 червня 2026 р.

**ПРОГРАМА
КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ**

**для здобувачів першого (бакалаврського) освітнього ступеня
за спеціальністю 053 «Психологія»**

Екзаменаційний білет складається з 1 питання та 1 ситуаційної задачі, на які необхідно дати розгорнуту відповідь, та 10 тестових завдань із навчальних дисциплін, що є освітніми компонентами ОП 053 «Психологія» (ОС «Бакалавр»). За характером формування відповідей використовуються завдання відкритої та закритої форми. Завдання закритої форми представлені запитаннями, що потребують обрання однієї або кількох відповідей із запропонованого набору варіантів або вибору відповідності. Відкритими є запитання, в яких необхідно коротко відповісти на поставлені питання (одним словом чи словосполученням) або вставити пропущене слово чи словосполучення.

ПЕРЕЛІК ДИСЦИПЛІН ТА ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНИЙ ЕКЗАМЕН

I. ПСИХОДІАГНОСТИКА

1. Поняття про психодіагностику, класифікація психодіагностичних методик.
2. Психометричні вимоги до побудови і перевірки методик, основні етапи конструювання тесту.
3. Діагностування інтелекту і розумового розвитку.
4. Діагностування спеціальних здібностей та креативності.
5. Підходи до діагностування особистості.
6. Проективна діагностика як метод вивчення внутрішнього світу особистості.
7. Діагностика міжособистісних стосунків.
8. Морально-етичні проблеми у роботі психодіагноста.

Список рекомендованої літератури:

1. Галян І. М. Психодіагностика: навч. посіб. [2-ге вид., стереотипне]. Київ: Академвидав, 2011. 464 с. (Серія «Альма-матер»).
2. Зелінська Т. М., Михайлова І. В. Практикум із загальної психології: навч. посіб. Київ: Каравела, 2018. 272 с.
3. Практикум із загальної психології / Т. І. Пашукова. Київ: Знання, КОО. 2006. 203 с.

II. ПСИХОКОРЕКЦІЯ

1. Сутність психокорекції та особливості складання психокорекційних програм.
2. Індивідуальна та групова психокорекція.
3. Корекція і розвиток пізнавальних психічних процесів дитини.
4. Емоційні порушення у дитячому віці та їх корекція.
5. Психокорекційна робота з молодшими школярами.
6. Психокорекційна робота з підлітками.
7. Психокорекційна робота із старшокласниками.
8. Методи психокорекції.

Список рекомендованої літератури:

1. Кузікова С. Б. Основи психокорекції: навч. посіб. Київ: Академвидав, 2012. 320 с.
2. Практикум із групової психокорекції: підручник / Максименко С. Д., Прокоф'єва О. О., Царькова О. В., Кочкурова О. В. Мелітополь: Люкс, 2015. 414 с.
3. Цимбалюк І. М. Психологічне консультування та корекція: навч. посіб. Київ: Професіонал, 2005. 656 с.

III. ОСНОВИ ПСИХОЛОГІЧНОГО КОНСУЛЬТУВАННЯ ТА ПСИХОТЕРАПІЇ

1. Психологічне консультування як вид психологічної допомоги, проблематика психоконсультативної допомоги.
2. Професійні вимоги до особистості консультанта.
3. Комунікативні техніки та засоби впливу консультанта.
4. Перша зустріч з клієнтом.
5. Структура процесу консультування.
6. Консультативна бесіда та інтерв'ю у психологічному консультуванні.
7. Сутність психотерапії та психотерапевтичного процесу, етичні основи психотерапії.
8. Напрями, моделі та методи психотерапії.

Список рекомендованої літератури:

1. Васьківська С. В. Основи психологічного консультування: підручник / Дж.Бюдженталь. Київ: Ніка-Центр, 2011. 424 с.
2. Каліна Н. Ф. Психотерапія: підр. Київ: Академвидав, 2010. 280 с. (Серія «Альма-матер»).
3. Магдисюк Л. І., Федоренко Л. П. Основи психологічного консультування:

- навч. посіб. Луцьк: Вежа-Друк, 2022. 360 с.
4. Мушкевич М. І., Чагарна С. Є. Основи психотерапії: навч. посіб. [видання 3-тє]. Луцьк: Вежа-Друк, 2017. 420 с.
 5. Основи психологічного консультування: лекційний курс / укладачі Б. А. Якимчук, І. П. Якимчук. Умань: ПП Жовтий О. О., 2013. 204 с.

6. Основи психотерапії: навч. посіб. / К. В. Седих, О. О. Фільц. Київ: Академвидав, 2016. 192 с.

IV. ЗАГАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ

1. Психологія як наука: її предмет, завдання, принципи.
2. Пізнавальна сфера особистості: визначення пізнавальних психічних процесів, їх види та закономірності.
3. Емоційно-вольова сфера особистості: визначення емоційно-вольових психічних процесів, їх види, основні характеристики.
4. Психічні стани людини: визначення, види, властивості, способи коригування.
5. Особистість: поняття, структура, чинники формування.
6. Здібності людини: визначення, види, рівні розвитку.
7. Темперамент і характер людини: визначення, види темпераменту, риси характеру, взаємозв'язок темпераменту й характеру.
8. Мотиваційна сфера особистості: визначення, форми прояву, види мотивації.

Список рекомендованої літератури:

1. Варій М. Й. Загальна психологія: підручник. Львів: Апріорі, 2016. Т.І. 382 с.; Т.ІІ. 358 с.
2. Дуткевич Т. В. Загальна психологія: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 382 с.
3. Максименко С. Д. Загальна психологія: навч. посіб. [вид. 3-є, перероб. та доп.]. Київ: Центр учбової літератури, 2020. 272 с.
4. Савчин М. В. Загальна психологія: навч. посіб. [2-ге вид., доповнене]. Київ: ВЦ «Академія», 2018. 344 с.
5. Сергеєнкова О. П. Загальна психологія: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 296 с.
6. Скрипченко О. В., Долинська Л. В. Огороднійчук З. В. Загальна психологія: підр. Київ: Каравела, 2023. 464 с.

V. ВІКОВА ПСИХОЛОГІЯ

1. Психічний розвиток як предмет наукового вивчення: сутність психічного розвитку, етапи психічного розвитку, механізм психічного розвитку.
2. Психологія розвитку дитини від народження до трьох років: основні етапи розвитку, соціальна ситуація розвитку, психологічні новоутворення, кризи в розвитку, провідні види діяльності.
3. Психологія розвитку дитини дошкільного віку: соціальна ситуація розвитку, психологічні новоутворення, провідний вид діяльності, готовність до школи.

4. Психологія розвитку дитини молодшого шкільного віку: соціальна ситуація розвитку, психологічні новоутворення, провідний вид діяльності, криза в розвитку.
5. Психологія підлітка та юнака: основні етапи розвитку, соціальна ситуація розвитку, психологічні новоутворення, провідні види діяльності, криза в розвитку.
6. Психологія дорослості: основні етапи розвитку, соціальна ситуація розвитку, психологічні новоутворення, провідні види діяльності, криза в розвитку.
7. Психологія старості: основні етапи розвитку, соціальна ситуація розвитку, психологічні новоутворення, провідні види діяльності, криза в розвитку.

Список рекомендованої літератури:

1. Кутішенко В. П., Ставицька С. О. Психологія розвитку та вікова психологія: практикум: навч. посіб. Київ: Каравела, 2009. 448 с.
2. Савчин М. В., Василенко Л. П. Вікова психологія: навч. посіб. Київ: Академвидав, 2017. 360 с.
3. Сергєєнкова О. П. Вікова психологія: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2020. 376 с.

VI. ПАТОПСИХОЛОГІЯ

1. Поняття психічної патології, найбільш відомі порушення психіки.
2. Розлади свідомості: критерії розладів свідомості, види розладів свідомості та їх коротка характеристика.
3. Розлади перцептивної сфери та уваги: види розладів, методи їх діагностування.
4. Розлади пам'яті: види розладів, методи їх діагностування.
5. Розлади мислення: види розладів та методи їх діагностування.
6. Розлади інтелекту: види розладів та методи їх діагностування.
7. Розлади емоційно-вольової сфери: види розладів та методи їх діагностування.

Список рекомендованої літератури:

1. Мартинюк І. А. Патопсихологія: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 208 с.
2. Патопсихологія: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / [Максименко С. Д., Чуприков А. П., Прокопович Є. М., Рожкова І. В., Лобанов С. О.]. Київ: КММ, 2009. 208 с.

VII. СОЦІАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ

1. Спілкування як комунікація.
2. Спілкування як соціальна перцепція.
3. Спілкування як взаємодія.
4. Засоби спілкування: вербальні та невербальні.
5. Утворення та динаміка малої групи.
6. Лідерство та керівництво у малих групах.
7. Психологічна характеристика великих соціальних груп.

Список рекомендованої літератури:

1. Основи соціальної психології: підр. для закл. вищої освіти / за ред. М. М. Слюсаревського. Київ: Талком, 2018. 579 с.
2. Поліщук В. М. Соціальна психологія: навч. посіб. Київ: Університетська книга, 2023. 217 с.
3. Соціальна психологія : навч. посіб. для здобувачів ступеня бакалавра / Н. Ю. Волянюк, Г. В. Ложкін, О. В. Винославська, І. О. Блохіна, М. О. Кононець, О. В. Москаленко, О. І. Боковець, Б. В. Андрійцев ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 254 с.

VIII. ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ

1. Класифікація методів психологічного дослідження, моделювання та експеримент як методи психологічного дослідження.
2. Неекспериментальні методи психологічного дослідження.
3. Стратегії та плани експериментального дослідження.
4. Експериментальні плани в психологічних дослідженнях.
5. Доекспериментальні та квазіекспериментальні плани в психологічних дослідженнях.
6. Дослідницька програма в експерименті з психології.
7. Аналіз та інтерпретація результатів експериментів, представлення результатів експериментів.

Список рекомендованої літератури:

1. Галян О. І., Галян І. М. Експериментальна психологія: підруч. Львів: СПОЛОМ, 2023. 360 с.
2. Горбунова В. В. Експериментальна психологія в схемах і таблицях: навч. посіб. Київ: «ВД «Професіонал», 2007. 208 с.
3. Максименко С. Д., Носенко Е. Л. Експериментальна психологія: підручник. Київ: Центр учбової літератури, 2020. 360 с.

ОЦІНЮВАННЯ

Відповідно до чинного Положення про організацію освітнього процесу в НУБіП України від 26.06.2025 р., результати складання атестаційного екзамену оцінюються за 100-бальною шкалою і переводяться у національну оцінку "відмінно", "добре", "задовільно", "незадовільно".

Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

Критерії оцінювання

<i>№</i>	<i>Вид роботи</i>	<i>Критерії оцінювання</i>	<i>Кількість балів</i>
1	Відкрите питання	коректність аналізу й пояснень психічних явищ, закономірностей їх розвитку й функціонування, можливостей корекції	10
		уміння формулювати думку логічно й послідовно в письмовому та усному викладі	10
		уміння робити самостійні висновки за результатами аналізу даних наукових джерел	10
		Усього:	
2	Ситуаційна задача	коректно ідентифікована психологічна проблема та запропонований шлях її розв'язання	10
		дотримання етичних принципів діяльності психолога, добираючи шлях розв'язання задачі	10
		розуміння перспектив свого професійного розвитку задля розв'язання задач, що виникають у фаховій діяльності психолога	10
		Усього:	
3	Виконання тестів	правильність виконання тестового завдання, усіх складових відповіді на завдання (1 правильно виконане завдання - 4 бали)	40

	Усього:	40
	Разом	100

Для отримання рекомендації державної екзаменаційної комісії про присвоєння освітнього ступеня потрібно набрати не менше 60 балів.